

Universitätsbibliothek Paderborn

Rev. P. Francisci Josephi à Rodt Capuccini Anterioris Austriæ Provinciæ. Opus ...

Planctvs Ecclesiæ Et Animæ - Super Caput Primum Lamentationum
Jeremiæ Prophetæ. Allegorice, Et Moraliter Expositus, & Distributus In
Discursus LII. Concinatorios Quadragesimales ... ; Scilicet Liber Vitæ, Et
Excessvs Amoris ...

Rodt, Franz Joseph von

Campoduni, 1680

Discursus XVI. Anima à Deo recedens instabilis, & inquieta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52659)

DISCVRSVS XVI.

Heth.

Peccatum peccavit Ierusalem, propterea instabilis facta est. *Thren. i. v. 8.*

DE ANIMA.

Anima à Deo per peccatum recedens, instabilis, & inquieta est in concupiscentiis suis.

AD firmum, & stabile ædificium, firmum ac stabile requiritur fundamentum, quæ enim domum suam contra descendentes pluvias, irruentes, fluvios, & turbines firmam esse desiderat, supra petram ædificet, necesse est: Non contra fluminum, & ventorum impetus satis munita erit domus, ædificata super arenam. Domum, Hugo Cardinalis intelligit *Conscientiam*, quæ firma erit, inter quo vis turbinum, &urbationum impetus, ædificata supra petram: *Petra autem erat Christus.* Stultus autem est, qui ædificavit domum suam super arenam, id est, domum conscientie stabilivit in virtus, quæ significantur in arena, sunt peccata, quæ sterilis est, & fluida; ait Hugo. *cata.*

Talis ergo domus firma esse non poterit, sed omnino instabilis, fundata super arenam: Peccatum peccavit Ierusalem, propterea instabilis facta est per diversa vitia, glossatur Interlinearis. Cum enim descendit pluvia, concupiscentia, dicit Hugo, & veniunt flumina, abundantia temporalium, & flant venti adulationum, vel minarum, instabilis mox ruit conscientie domus & firma sibi consistere nec in bono, nec in consolatione, aut interna quiete potest, fundata quippe super arenam. Peccatrici animæ instabilitatem.

R. 2.

tatem

A Deo a- ratem si indagare fundamenta-
visu liter velimus, ex jam dictis fa-
 tis colligemus, eam maximè
 inde provenire, quòd anima à
 solida & immobili petra, nem-
 pe Deo suo, se avellens, ad va-
 riabilem & inconstantem are-
 nam creaturarum se convertat,
 in quibus anima (jam seipsa
 instabilis) stabiliter se fundare
 nequit. Fixa ergo, & stabilis
 anima non est, quæ in Deo fun-
 data non est, cui meritò accla-
 mat Propheta regius; *Diligam*
re Domine fortitudo mea, Dominus
firmamentum meum, & refugium
meum: hoc est: Domine, qui me
firmasti, quia refugi ad te, ait Au-
 gustinus. Ipse enim Deus est,
 qui solus firmare instabilem hu-
 mani cordis rotam potest, quæ
 semper instabilis concupiscen-
 tiarum afflatu in orbem agitur,
 haud secus, quàm alæ exten-
 tæ molendini ventis agitari soliti.
 Quemadmodum autem venti
 valde instabiles, stabiliter flare
 non solent, sed quiescente uno,
 succedit alius, alæque exten-
 tas molendini, tanquam turgi-
 dum velum in partes contrarias
 agit, & sic ad omnes captandos
 ventorum favores molendinum
 circumagitur, & volvitur, sic
 etiam, quia passionum venti
 sunt instabiles, & modò irasci-
 bile ab aquilone, modò concu-
 piscibile à meridie, modò timor
 ab occidente, amor ab oriente

perflat, hinc est, quòd peccatrix
 anima instabilis omnino sit,
 quamdiu cor suum tanquam ex-
 tentas molendini alas hisce ven-
 tis explicatum exponit, quia
 firmatum in Deo non est, nec in
 eo firmari potest, quamdiu pas-
 sionum & vanitatum tumultuo-
 sis ventis exponitur.

Hinc etiam instabiles animæ
 peccatrices bene *Nubes sine aqua*
 dici possunt, quæ à ventis circum-
 feruntur, nam sicut nubes nullo
 aquarum pondere gravida, sed
 raro tantum aëre, & vapore di-
 stentæ, à quovis vento facile
 moventur, motæ circumferun-
 tur, ita non solum hæretici soli-
 da veritatis aqua destituti de er-
 rore in errorem, sed etiam quæ-
 libet peccatrices animæ à stabi-
 liente divina gratia vacuæ, quo-
 vis vento passionis & vanitatis
 à peccato in peccatū, de concu-
 piscencia in concupiscenciã cir-
 cumferuntur, & agitantur tan-
 quàm *fluctus feri maris*, qui ventorū
 impetu comoti, montium instar
 elevantur, mox supervenientib⁹
 aliis deprimuntur, ita ut pro-
 cellâ procellam identidem tru-
 dente spumantes demum fluctus
 in littore frangantur. Haud secus
 passionum ventis excitata vitia
 despumare incipiunt, ut gula lu-
 xuriam, luxuria acediam, super-
 bia avaritiam, avaritia iram, ira
 invidiam, tanquam procella pro-
 cellam trumat, & animum insta-
 bilem

Stabilis
esse non
potest.

Psal. 17.
v. 1.

S. August
hic.

Peccator
instabilis.

Sicut mo-
lendinum
venti.

III.

Epist. Ier.
da. v. 11.

Sicut nu-
bes sine a-
qua

Fluctus
feri maris

bilem perpetuo motu exagitet; ut amor concupiscentiam, concupiscentia spem, spes audaciã, timor tristitiã, tristitia iram, ira odium, & desperationem excitet, & tanquam fluctus ferimaris se invicem, despumantes, trudent, trudento obruant, turbent, & inquietent.

Bone Deus quanta in tali anima instabilitas, conturbatio & inquietudo! Nonne Impij quasi

Impius mare fervens.

mare fervens, quod quiescere non potest? impij enim (observat Hugo)

Isa. 37. v. 20.

sunt furore & rabie crudelitatis fervidi; rixis amari, sicut mare salsum

Hugo Card. hic

est; superbiã tumidi; invidiã lividi; luxuriã spumidi; fraude malitiã obscuro; per inconstantiam fluidi. Uno

Iob. c. 41 v. 12.

verbo: Mare hoc quiescere non potest: sed semper fervet, ait

Hugo ubi sup.

Hugo: nam teste Job: Fervescere faciet, quasi ollam, profundum maris: id est, mentem hominis: uti memoratus expositor explicat. Et

Isa. sup.

redundant fluctus eius in conculcationem, (propriam, addit Hugo) & lutum. Mens enim hominis peccatoris instabilis, fluctibus æstuans, quasi aqua luto turbida, interna pacis dilucidam quietem amittit: Non est pax impiis, dicit

Ludus dæmonum.

Dominus Deus: Non est quies, non est stabilitas animi perverfis; cum quibus maligni spiritus ludos suos exercent. Ludus est

S. Greg. 33. moral

dæmonum (testatur Gregorius)

Sunt cum trochis.

cum vagis & instabiles animas de vitio rotant in vitium. Sicut pueri

ludos suos cum trochis habent,

quos itentidem in gyrum, & rotam agunt, sic dæmones instabiles animas rotant, de vitio in vitium, de turbatione in turbationem, de passione in passionem. Pulchrè Gregorius Nazianzenus: Idem nobis accidit, quod trochis, quos in orbem volvi, non autem progredi videmus, atque immotè ut sic loquar, & impulsos rotari:

Hic ergo ludus est dæmonum, rotare, gyrare pauperulas animas: Peccatum peccavit Jerusalem, propterea instabilis facta est, velut trochus, velut fluctus maris, velut nubes sine aqua, & sicut sidera errantia, ut cum S. Juda Apostolo loquar.

Novimus siderum, & stellarum alias esse fixas, erratiles alias: Septem erratiles numerantur, septem scilicet planetæ. Interim tamen licet hi planetæ circa Zodiaci signa moveantur, & quasi oberrent, nihilominus ita regulato & constanti cursu moventur, ut homines perverfi, & instabiles, planetarum nomine vocari non mereantur; bene Cajetanus per hæc errantia sidera, non planetas cœlestes, sed meteora & exhalationes igneas intelligit, quas Aristoteles vocat stellas discurrentes in aëre, quæ nullum constantem habent motum, & consumptis per ignem vaporibus & exhalationibus, moveri, lucere, & esse desinunt.

Vapores & exhalationes no-

R 3

xix

S. Greg. Nanz.

Orat. 7.

IV.

Stella erratiles.

Ignis factus.

xia sunt concupiscentia, qua
in anima peccatrice accensa, ex
ea meteorum igneum, & ignem
fatuum, & erraticum efficiunt,
qui vago & instabili motu cir-
cumagitur, & ipsam etiam ani-
mam, instabilitate motam, ac-
cendit, & febriles in ea altera-
tiones commover.

Febris, ut in homine morbus
frequens, ira instabilis est, di-
versis humorum alterationibus
variabilis; hinc est, quod febricitans
frigore tertiana concus-
sus, mox caloribus inflamme-
tur, quibus exaestuans siti inusi-
tata affligitur, nunc aquam,
nunc vinum, nunc cerevisiam
appetens, nunquam tamen sa-
tiandus, affuso autem vino ma-
gis succendendus. Inter hos exa-
stuantis febris calores, delirare
incipit febricitans instar phrae-
nici fremere. Sedatis paulatim
caloribus, ex paroxismo respirat
ager, & propitio altero illuces-
cente die, aestuantes febriliu pro-
cellaru moro sedantur; sed nulla
stabilitas: benigniori enim diei
mox succedit. Chryticus, du-
plicatis agrum frigoris, & ca-
loris alternis alterationibus con-
cutiens.

Luc. 4.
v. 38.

Lyranus.
hic.

Ejusmodi febrili, & vehem-
enti quidem alteratione afflige-
batur socrus decrepita D. Petri:
Tenebatur magnis febris. Sed (si
ad moralem doctrinam progredi
libet) quam hanc senicula febri-

citans? Persona iracundia calore, & febrile
concupiscentia laborans. respondet i. a. c. ca. 7.
Lyran. O infelix febricitans! O concupiscentia
instabilis affectus! In quo alter-
nis diebus alterni sibi paroxysmi
succedunt; licet una forte die
iracundia, vel concupiscentia
motus quievissent aestimeretur, mox
novi superveniunt paroxysmi,
& concertatio inter irascibile
& concupiscentia, quibus ani-
ma peccatrix & instabilis aestuat,
sitiens sed sitim extinguere non
valens, subinde fatuo hoc igne
modice suppresso, frigore con-
cutitur anima, & amor & con-
cupiscentia, erga illam, quam
amaverat, personam, refrigescit,
sed mox alius accenditur febrili
aestus erga aliam, & aliam
creaturam; ut sic ad nimium calorem transeat ab aquis nivium, & rursus a calore nimio ad frigus, tenetur enim magnis febris; peccatrix anima, quae dum peccatum peccavit, instabilis facta est, & propriae instabilitatis motu concessa, quietem non invenit & instar febricitantis, de frigore in calorem, de calore in frigus versatur, & volvitur, quietem quaesitura, quam tamen invenire inter variantes creaturarum inconstantium amores nequit.

Quod etiam probe observat
Cornelius: Peccator post peccatum
voluptatem habitam fastidit, & aliam
quaerit, quam cum paulo post evan-
dam

Peccator desideria, & fastidia variat.

dam videt, pari modo fastidit: & ita ad aliam semper abit, eritio amans, mox nauseans; sicque inter alternantia desideria & fastidia, quibus continuo jactatur, miser vagatur, & oberrat, quærens requiem, & non inveniens. Peccatum peccavit Jerusalem, propterea instabilis facta est, à Deo, firmamento, & centro suo recedens.

Prov. c. 2. o

Non parum arguit Regum sapientissimus eos, qui ex animi instabilitate locum, sedem, & domicilium mutare consueverunt. Sicut avis transmigrans de nido suo, sic vir, qui dereliquit locum suum. Quietior nusquam, nusquam securior avis est, quam in nido suo, nam mox, ut è nido suo migrans, vagabunda inter frondium umbras, de ramo ad ramum saltitat, & dulci se modulatione exhilarans, ad inferiora migrat, aucupum retibus, & laqueis innodatur, aut escas, muscæque venatura fatali globulo traicitur. Haud minori se periculo & infernalium aucupum insidiis se exponit anima instabilis, pro captandis vanitatum muscæ nidum, & locum suum (ubi securè quiescebat) deferens.

Avis secura in nido.

Exterius obnoxia laqueis.

Blosius Instit. Spir: c. 5. Locum naturalis

Sed quisnam animæ nidulus & locus naturalis? Egregiè & breviter huic quæstioni occurrat devotus Ludovicus Blosius, naturalis locus animæ, Deus, in quo solo illa quiescere potest. Commu-

ne Physicorum axioma est, quòd locus conservat locatum, & omnia corpora naturalia, maximè simplicia, scilicet Elementa in naturali suo loco æquè conservantur, ac quiescunt. Ignis in naturali sua sphaera & loco, sub concavo lunæ, quietus non solum subsistit, nullum esuriens alimentum, sed etiam securus conservatur, nullatenus aut in colore, aut splendore diminuendus, aut extinguendus. Sed mox ut ignis, ad inferiora demissus, sphaeram suam deserit, jam inquietus, & instabilis, vicina quæque depascit, omnia in cineres redigit, inquietudine suâ ita hominibus odiosus, ut hi erumpentibus Hammis copiosâ aquarum affusione suppressendis, & extinguendis studiosè invigilent.

Locus conservat locatum.

Ignis in sua sphaera quietus

Aër in sua sphaera & regione, quietus & incorruptus, cum subterraneis recessibus includitur, vel corrumpatur vel ipse violento terræ motus impetu erumpat, necesse est. Aqua loco, & naturali fluxu suo gaudens, quieto cursu ad mare devolvitur, sed obstaculis à fluxu suo naturali præpedita, pontes, & mœnia subvertit. Terra in centro suo immobilis stabilis & quieta, si in sublimè violentè tollatur, magno fragore ad centrum suum recidens, obvia quæque conterit, & confringit: præterquam quòd exha-

Sic & aër

Aqua;

exha-

Domus lutea sunt voluptas. Jerem. c. 2. v. 10.
 inducentibus, vacant. Clarius Hugo : Domum luteam habitant, avarus, gulosus, luxuriosus, quibus dicitur Apoc. 8. Væ, væ, væ, habitantibus in terra. Væ hominibus, qui alaudarum, & coturnicum more habitant in terra, & in terra ponunt nidum suum : vel in quovis ligno frondoso nidificant, & locum suum ponunt, in quos per Jeremiam invehitur Deus : Sub omni ligno frondoso, & prosperitatis umbra, tu prosternebaris meretrix. Non enim hi in loco securo, & stabili ponunt nidum suum, facile ab infernalibus venatoribus disturbandi, aut capiendi : venatione ceperunt me quasi avem, instabilem.

Aquila in petris nidificat. Job c. 39. v. 30.
 Qui ergo securus esse volent, & stabilis, in firmiori & altiori loco nidum ponat, sicut aquila : Nunquid ad præceptum tuum elevabitur aquila, & in arduis ponet nidum suum ; in petris manet, & in præruptu silicibus commoratur, atque inaccessis rupibus. Hic utique secura habitat aquila, inaccessa tuto nido, & loco. Moraliter aquila sublevatur, quando vir ingeniosus ad Dei contemplationem sublevatur, ait glossa moralis : & in arduis ponit nidum suum, quando ejus amore firmatur. In petris & inaccessis rupibus manet.

Glossa Moral.
 VIII. In hisce petris, & rupibus illa nidificabat columba, quam vocat cœlestis sponsus : Veni : Columba mea in foraminibus petrae, P. Franc. Iosephi Op. IV.

in caverna macerie. Hugo hic set hic non notari terminum quo sed ad quem, ac idem esse, ac si sponsus dicat : Veni in foramina petrae. Idem sentire videtur Origenes : Addit hoc, ut ostenderet ei locum, ad quem venire debet. Nempe in foramina petrae, in iis stabilem inventura locum. Per foramina petrae intelligit glossa Interlinearis cum aliis expositoribus manuum & pedum Christi, per cavernam macerie vulnus lateris : Petra autem dicitur Christus, qui est stabile fundamentum. O Anima si stabilis esse desideras, stabile require fundamentum in Petra, ibi nidifica, nempe in vulneribus Christi, qui est stabile fundamentum. In foraminibus pedum nidificat (uti Hugo testatur) qui pie & devotè pro amore & honore ejus pedes suos sanctis gressibus peregrinando, sive aliter ambulando exercet... Item qui pedes veteris sui hominis (id est, affectus) in cruce penitentiae vel disciplina configunt clavo timoris, & clavo amoris. In manibus... Similiter in foraminibus manuum eius nidificant, qui opera manuum ejus tam creationis, quam recreationis piâ fide, & congrua devotione recognoscunt ; Item qui manus suas propter ipsum largitate piâ, & largâ pietate perforant. Item qui similia Christo, pati & facere pro honore ejus, & salute fratrum parati sunt. Similiter expone de caverna macerie, concludit

S

Origenes hic.

Sic & columba in foraminibus petrae

Petra & fundamentum

Christus.

Glossa Interl.

Quid sic nidificare

Hugo hic

In pedibus Christi

Sti

In manibus

Manuum eius

Piâ fide

Christo

concludit

dit Hugo, in hac nidificare videtur, anima, quæ contemplationis & amoris vi, se totam in amorosum Christi cor, & apertum latus recondidit. Felix igitur anima, quæ hunc sibi nidum & locum stabilem invenit, nullis instabilitatis varietatibus, & inquietis motibus obnoxia: *In nidulo meo moriar.*

Huc ergo veni, huc vola anima instabilis, quæ hætenus in domibus luteis terrenorum affectuum, & in ligno frondoso sensualium deliciarum instabilis nidificasti, lascivis saltibus de voluptate in voluptatem, de peccato in peccatum transiliens, quia nusquam in iis stabilitatem

invenire potuisti. Quomodo enim cor hominis instabile, & insatiabile, in creatura vana & instabili stabilitatem habere potest? Quomodo non cor instabile, mille exæstantium desideriorum inquietudinibus agitari necesse est? veni ergo columba mea, sicut avis transmigra de nido tuo luteo, frondoso vano & instabili, & in foraminibus Petræ nidifica, in Christi vulneribus, tanquam stabili fundamento, & eris stabilis, firma, & quieta; stabilis in gratia, imperturbabilis in gloria, & gaudiis æternitatis,
Amen.

DISCURS